

مسلك اجتماعى

علم اجتماعى نعيم رسائلى اجتماعى مزه نطبيع ابر .

علم اجتماع مسلك اجتماعى به مركز خلقت اولدينى
كچى مسلك ده توركيه نك اك وجدانلى اولادلىر نه
بر مركز استناد !

[صباح الدين بك ، مسلك اجتماعى و پروغرامى .]

مدير دياسره محمد : محمد على

برنجى سنه — ٦ نجى جزء

صباح الدين بك افندي نك

وضعيت حاضره قارشيسنده وجدان مى به خطابى

اصلاحات حر كمتنده حقيقى بر ترقى

قابليت اجتماعى ي آرتير مق يولنده

بر گن بك تجربه لرى

(نهم وورث زراعت و مستعمره قوئلنده ايكنجى اوچ آي)

استانبول

مسلك اجتماعى مؤسسه علميه سى

غلطه ، رومان خانى ، ايكنجى قات .

هلال مطبعه سى

مسلك اجتماعى

مجموعه سى

مدير و ناسخه محرر : محمد على

مجموعه سى تاسيسه سائق اولان احتياجلار اوج نقطه اطرافنده
طوبالانه بيلير :

محيط فكري عزمى علم اجتماع تدبهنه قازانق ؛ مملكت مزك خريطه اجتماعى سى
وجوده كتيره جك محلى تدقيقلار ياتق . - علم اجتماعى مسئله اجتماعيه مزه
تطبيق ايدرهك حيات خصوصيه و عموميه مزك تنظيمى يوللرغى تدبهنه موفق
اولان مسلك اجتماعى نك آچدغى تطبيقات چغيرنده يورومك . - بوساحه
لردهكى تشبثلر فعاليتنى توحيد ايتك .

مجموعه بو احتياجلار آتيدىكى اساسلر اوزرنده نشر ياتله تايمينه
چاليشه حقدور :

علم اجتماعى طائتمق (اصولى و اصل اولدغى تدبهنلر ؛ اجتماعيات
مكتبلرينك مساعيسيله مقايسه) .

تبعى تهسيل (آثار اجتماعيه نك فهرستلر ، تبع فهرستلر ، بر
مسئله سى تدقيق ايچون مراجعت ايديله جك منابع) .

علم اجتماعى مسئله اجتماعيه مزه تطبيقده دوام ايله مسائل متفرعه سى
حله چاليشمق .

قاره و متبعلىرى يكدىكرينه طائتمق ؛ علم و مسلك تشبثلرندن ، وريدكى
نتايجدن خبردار ايتك .

سنه لك آيونه (۱۲ جزء ايچين) بوز غروش

نسخه سى ۱۰ غروش

مسلك اجتماعى مؤسسه علميه سى ، غلطه ، پخشنه بازاری ، رومان خانى ، ايكنچى قات

تلفون (پاك اوغلى ۱۲۱۰)

وجدان ملیہ

اوجنچی حیات مفادن عودتمده عالیجناب دوستلرمزله افکار عمومیہی تمثیل ایدن مروتکار مطبوعاتک اظہار ایلدیکی لطفکار حسن قبولدن متولد حسیات متدارانه می الک مشر بر طرزده عرض ایدہ بیلمک ایچین یکر می سنہ یه یاقلاشان بردعوا ی وطنیک فلاکت حاضرہ قارشیسندہ کی وضعیتی تعین ایتکی الزم کورییور ومطبوعاتمزدن ، حادثاتک سیل دائمسی اوکنده بر لحظه توقف و تفکر ایستہن بوسطرلره مهماننواز بر ستون آجالرینی رجایہ کلیورم .

وقوعات قارشیسندہ مسلك اجتماعی

مشروطیتک اعلاندن اول مدافعه سنہ باشلادیغمز بومسلکی مشروطیتی تعقیب ایدن وقوعات تصدیقی ، یوقسه تکذیبی ایتدی ؟ حرب عمومیدن اولکی وضعیت مواجهہ سندہ تعقیبی تکلیف ایدہ کلدیکمز حیات خصوصیه و عمومیہ اصلاحاتی حرب عمومیدن صوکرہ کی وضعیت قارشیسندہ ده قابل تطبیقمیدر دکلیدر ؟ ایشتہ مسلك اجتماعی و سیاسی مدافعلرینی یوکون یکیدن جوابہ دعوت ایلہن ایکی سؤال اساسی ! وقایعک وضع ایتدیکی بو سؤالدرہ قارشیک قطعی جوانی ینہ وقایعک ویرمسی لازم . ادعا ایدہ کلیورزرک (مسلك اجتماعی) شخصی دکل ، علمی ووا نسبتده عملی برمسلكدر ! علمسہ

هر هانكى زمينه تطبيق ايديليرسه ايدلسين - حادثاتى يكديكريته مسلسللا
 ربط ايله جك بر تحليل اساسى سايه سنده - ماضى يي تنوير ، استقبالى
 كشفه پورور . نه ماضى يي تنوير نه استقبالى كشفه موفق اوله ميان بر
 - هى فكريده هيچ بر علمك و بناء عليه بر مركز استنادك ده موجود
 اوله ميه جنى آشكار ! مسلك اجتماعى بوكون ماضى عثمانى يي - بر تحليل
 علمى ايله - تماماً تنويره باشلاديني كې [*] استقبال مليمىز ده اون بش
 سندن برى قطعيت رياضيه يي ياقين بر صراحتله كشفه موفق اولور . بو
 ادعا قول مجرددن عبارت قالسيدي هيچ كيمسه نك اينانامق يالكز حق
 دكل ، بلكه ده وظيفه سى اولوردى . فقط وقوعات مسلك اجتماعى نك محضتى
 ادله تاريخيه ايله و مسلسللا اثبات ايدك ككشه اوزمان اك بسيط بر حسن
 نيته اولسون حقيقتنه حق ويرمك وطنمزه بر حق حيات تأمين ايتك
 اوله جق !

وقايه لك اثباتلرى

ايسته وقيله (ترقى) لرك مشروطيتدن اولكى نشر ياتنده يالكز شكل
 حكومتى تبديل ايتمكه استبدادك اوكنه كچيله ميه جكى وه اصلاحاتك مركز
 نقلى حيات عموميه ساحه سندن حيات خصوصيه زمينه كچيرلمدكجه ،
 مشروطيتك ضرورى اوله رق افلاسه محكوم اوله جنى ادعاسى ... بوكون
 بو دعواى علمى نك محض مشروطيتى متعاقب مقام اقتداره كن موافق ،
 مخالف بوتون قاينه لرك افلاسييله اثبات ايدلمش اك بارز بر حقيقت كه بو ،
 اوزمان مسلك اجتماعى خارجنده نه كورلمش ، نه ده سزلمشدى ! ايسته
 استقلال شخصى يي انكشاف ايتديرمه ين و ايتديرمك ايچين لازم
 كن وسائط عمليه يه توسل ايتمين بر محيطك استقلال سياسي سنى ده تماماً
 [*] سوسولوج عمدعلى بك طرفندن يايلامش اولان بو تدقيقات مسلك اجتماعى
 مجموعه سنده نشر ايدلمكده در : (عثمانى تاريخك علم اجتماع ايله اضافى) .

محافظه ایله میه جکی دعواسی ... و بودعوانك مدافعه سندن اون بش سه
 صوكره قارشى قارشى به كلكيكمز حجز سیاسى ! ايشته عبدالحمید ثانی سلطنتی
 و اونى هر برده منافع عمومیه ضرینه کوکشدیرن مرکزیت اداره ... بو
 مرکزیت به بای حال نوارث ایلین اتحاد و ترقی تغلی و بو تغلیك تولید
 ایده کلدیکی مسلسل ییقیملر ! ا کر (تورکیه ناصل قورتاریله بیلیر ؟)
 رساله سنده بر تفصیل ایضاحنه چالشدیغمز شرائط داخلنده عدم مرکزیت
 اداری نك تطبیقنه کیدیا سیدی طبعیدر که عثمانی ایمبراطورلنك حیات
 اداره سی یالکز بر شهره و او شهر كده بر قاج آله انحصار ایتیمه جك ،
 بالعکس هر برده مصالح محلیه نك اك قابیلی علاقه دارانی طرفندن اداره سنی
 تدریجاً حاضر لاق صورتیه مملکت مزده قابلیت تنظیمه و اداره نك انكشافی
 اك طبیعی بر طرزده تأمین به باشلانمش اوله جقدی . اداره ی عدم مرکزیت به
 وحدت سیاسیه یی و اونك نمثلی بولان مقام سلطنتی تقویه ایده جکی چین
 تورکیه نك موقع خارجیسی موقع داخلیه سیله بر لکده یو کسه جکدی .

شمدی مسلك اجتماعى مدافع لرینك صوك ایکی هائله تاریخیه
 قارشیسنده آلدقلى وضعیته باقلم و بالقان محاربه سنك اننای ظهورنده
 - افکار عمومیه مزك اك شدتلی غلبانه رغماً - حربك عدم وقوعی
 ایچون صرف ایتدکلى مساعدت معروض اولدینی سوء تلقین خاطر لیه لم:
 حالبوکه او حرب بزى یالکز آوروپای عثمانیدن سیلوب سوپور مکه
 قالمادی ، یوز بیك کرجه وطن داشمژ كده اك وجدان شكاف اشکنجه لر ایچنده
 محوینه سیت وردی . شبه و ارمی که مسلکك تطبیقنه کیدلمش اولسه یدی
 آوروپای عثمانی المزدن چیقیمه جق و بو کون بلا لزوم طور براغك آله
 کچیردی کمز یوز بیك کرجه انسان طور براغك اوسقده اجرای فعالیت
 ایده جکدی ...!

ایکنجی قاجمه عالمی قارشیسنده یه عین مسلك مدافع لرینك وضعیترنی تدقیق
 ایدم : آلمان اردولرینك پارس اوزینه مظفر آورو دکلى او مظلم دورك

مقدمه سنده بو حرك آلمانيا ايله متفقلى طرفدن قازانلسنه قطعياً احتمال اولمدينى ادعاى مكررى... و توركيه نك متفق طرفه كچمى ايچين صرف ايتدكارى مساعى فكر به و فعله! فقط آلمان دوستلگ نى قطعى برتلكه به سور و كلديكى يالكز حرب عمومى باشلانغچنده خبر ويرمكه ده قالمش، بو حريدن اوچ سنه اول نشر ايديان (اوجنچى ايفاح) ك ۱۱۹ نجى صحيفه سنده عينا :

[توركيه نك خارجى بولتيقه سى ، ديشك ، و برديكى دوستلغه مقابل آله جنى دوستلغه باغلى » بولندينى فكرنه صاپلانور . ايتلر مى مناقصه به قوركن دوستلغنى مزايده به چيقارسيورز . ظاهراً منطق كوروش بو فكر حد ذاته منافع حقيقه سياسيه مى تقدير و تحليلدن كلاً عاجز بولنديزمى اثبات ايله ده ! اكر تحليل بر آزدها ايلرى سورولسه يدى ، كيمرك دوستلغنى فزائى لازم كلديكى زماننده آ كلاشيلير و او زمان دوستلغنى بازارده ، المز قوت و غمزده قالازدى . حفاكه امور داخله مزده اولدينى كى امور خارجه مزده ده فكر تحليل و تشيت ، يوقلنى بك الم بر صورتده كوستريور . تصادفات بوميه به بازجه اولان ابره سياستمن قرار سز قلدن بر درلو آيرلى ايسته ميور . فقط بو مشكل موقعه دائماً بارىق ممكنى ؟ ايستر ايسته من تحولدن يا ايني به ، يا فنايه كچاله جك . شيدىكى ميل متردانه من اتفاق مثلك ايكى دكننه ... يعنى فورطنه به !]

حرب عمومى دن اوچ سنه اول وقوعى خبر ويرديكمز بو فورطنه دن قورتولق ايچون تعقيبى ايجاب ايدن سياست خارجيه يينه اوجنچى ايفاحك ۱۲۱ نجى صحيفه سنده كوسترمكه چالشمش و [استانبولله بارس و لوندرد فائنه لرى آده سنده ، ديشك ، نه قدر صيبي بر مخادنت وجوده كتير سكه وطنمرك احتياجات سياسيه و اقتصاديه سنه او درجه خدمت ايتش اوله جف . انكارلرله فرانز لرك ده شرقده كيتدكه چوغالان متفقلى ، توركيه دوستلغه لزوم كوستريور و مدافعه ايتديكمز مخادنت سياسيه منافع مقابله اساسنه اسناد ايلور . بونكه برابر ، اتفاق مثله قارشى خصانه بر سياست تعقيب ايدم هميورز . بالعكس عموم دولترله اولدينى كى آلمانيا و آوستريا ايله ده سياستمرك ايشه سنى ايسته مى و بوكا چالشملى بز . يالكز ، سياست خارجه مرك عمل طاشى دائماً فرانسه ايله انكارنه دوستلى اولميدر .]

حرب عمومى نك ظهوردن سو كرده استانبولله چكدىكمز مكرر تلغرافلرده توصيه ايديلن وضعيت سياسيه يى قبول ايتسه يدك ، يكدن طو براغك

آلته یکجور دیکمز و نه خاطر خراس اذیتلر ایچنده یکجور دیکمز ملیونلرجه انسان بو کون فعالیت اجتماعیه لرینی تمدید ایله بیله جک و بو کونکی چیز سیاسی یرینه عثمانلی امپراطورلنی هیئت دوله آره سنده محترم بر موقع سیاسی احرازینه موفق اوله جقدی . ایشته بو یا کلاش استقامت لک منجر اوله جفی فاجعه لری سنه لرجه اول خبر و یرن و فلاکت لری سعادتلره تحویل ایده بیله جک داخلی و خارجی استقامت لری تثبیت ایله کلن مسلك اجتماعی دعوا سنک تاریخی انباتلری !

مسلسل بر سیاست

فقط دینله جک که بالقان محاربه سنی بزچیقارمدق ، یالکیز دشمنلرمزک هجومه قارشی کندیمیزی مدافعه مجبوریتده قالدق . او حالده بو تجاوزده صاحباً مانع اولوق امکائی وارمیدی ؟ حربک عرفه سی ایچون یک دوغری اولان بو سوز اولیائی ایچین قطعاً وارد دکل . نیچین اولمیدینی ایضاح ایلرکن تعقیب ایده کلدیکمز مسلك سیاسی نک - که مسلك اجتماعیدن طوغمنش بولتیور - یکی بر صفحه سنی ده ا عرض ایتش اوله جف . لکن قارئلرمزدن خاصه رجا ایده جکم : دعوا مزده کی تسلسل منطقی ودائمی بی لطفاً نظر دفته آل سینلر . چونکه بو مسلك ثابت بر نقطه تشکیل ایتمیور ؛

فقط معین بر غایه به وصول ایچون حیات خصوصیه و عمومیه ده تعقیبی الزم اولان استقامت لری چیزن و وقوطه قارشی آله جق وضعیت لری اولدن کوسترن بر حرکت یاشاتیور . اونک ایچین مسلكک بوتون دعوا لری بر زنجیرک حلقه لری کبی یکدیگرینه مسلسللاً مربوط و مسلك ده بوتون قیمت عملیه سنی بو مربوطیه مدیون ! بناء علیه شو مرکزی نقطه بی نظر دفته آلیان یا خود آلق ایسته مین ذوانک مسلك حقنده مشروع بر حکم ویره .

میه جکاری طبیعیدر . حال بوکه مدافعه ایده کلدیکمز ذهنیت اصلاحیه
 بالکنز حیات عمومیه مزى دکل ، هر کسک آری آری حیات خصوصیه سنی ده
 - تسلیم ایدلسین و یا ایدلسین - شدتله علاقه دارادن مسائله جواب ویریور .
 مثلا الک کوزه چارپان مثالری آلمق ایچون سویله یورم ، بالقان حربنک
 شیمدی ایضاح ایده جکمز وجهله اوکنه کچیلسه یدی و حرب عمومیده کی
 وضعتمز کرات ایله کوسترمکه چالیشدیغمز استقامتی تعقیب ایلسه یدی طبیعی
 دکل کی کوطنداشلمزدن هان هر حربنک بو کون حصه لرینه دوشن اوتمهلقر سا
 مصیبتلر البته ظهور ایتمه جکدی ! بناء علیه مسلك اجتماعى و سیاسى نك
 ماضیده کی حقلری تسلیم ایتمدکجه استقبالی - یعنی منفرداً اولدینی قدر مجتمعا ده
 استقبالمزی - تأمین ایتمک ممکن دکل !

'احتیاجات متحولیه اویمایان حرب و یا اختلال مولدی برسیاست عاطله

یرینه

احتیاجات متحولیه اوینون صلحچرور برسیاست فعاله [*]

خاطر لایورسکیز که بالقان اتفاقنک عامل اساسیی یونانستان اولمشدی .
 صوفیه نك دها بالقان حربنک ختامندن اول نشر ابتدیی رسمی بر تاغراف
 بو اتحاد تشبثنک دوغرودن دوغریو موسیو ونیزه لوس طرفندن آلمش
 بولندیغی کوستردی . نیچین ونیزه لوس بو تشبثی آلدی ؟ چونکه حاد
 بر شکله کیرن کیرید مسئله سنی حل ایتمک کنندیسیچین الزمیت کسب ایله مشدی .
 بونی آکلامق و الیمزدن بالفعل چیقمش بولان کیریدی الیمزه کیرمی الزم
 اولان منافعه مبادله ایتمک شرطیله بالقان محاربه سنک اوکنه کچمکدن قولاه

برشی یوقدی . یازیق که (یا کیرید، یا اولوم) دستوری کی هیچ بر احتیاجه اویماز،
 [*] برنجی دستور بالخاصه تشکل نجمی، ایکنجیی ایسه خاصه تشکل انفرادی
 جمعیتلرنک استقامت سیاسیه لرینی تعیین ایدیور . فقط ایکی طرف سیاسونی ده بو
 استقامتلی علمی بر نقطه نظرله دکل صرف سوق اعتیادله تعقیب ایتمش اولیورلر .

صرف حرب مولدی بر ذهنیت عاطله ایله حرکت ایدن اتحاد و ترقی دن سوکره کی بروقرات و یا مخالف قاینه لرمده حقیقتی آ کلا تمق مکر اوله مدی. بو صنف رجال دولتمز کرید مسئله سنده طرفینی نمون ایده جک بر صورت تسویه بولمغه اساساً معارض دکلدیلر. فقط وقوعاتک احتوا ایلدیکی معنای اساسی بی تماماً مدرک بر ذهنیت فعاله و بو ذهنیتی ساحه تطبیقه کچیره جک بر قوه تشبیه و اراده ایله مجهز بولمقد قلرندن قاینه لرله بر لکده مملکتک ده سقوطنه مانع اوله مادیلر. سیاست داخلیه مزده اولدینی کبی سیاست خارجه مزده زما ناک احتیاجلرینه او یاماق و او احتیاجلره جواب و یره جک تشبیلری وقتنده آله ماق سیئه سی او قدر مزمن بر حاله گلشکه یکدیگرندن اوچوروملره آیرلش اولان یونانیلرله بلغارلری علیهمزده برلشدیرمکه اولسه اولسه آنجق بدرجه عاطل و عقیم بر ذهنیت موفق اوله بیلیردی. ناصل کده لزومندن فضله اولدی. کریدی قورناره مدقدن باشقه اوسته جزائر بحر سفیدی ده و یردک و آوروپای عثمانیک الک بیوک قسمقه غیب ایتدک. فقط فلاکت بونکله قالمادی. غیب ایتدی کمز اراضیده یاشایان یوز بیگلرجه مسلمان اهالی بر طرفدن بالقان حکومتلرینک تجاوزات سیاسیه لرینه دیگر طرفدن ده چته لک خونریز شقاوتلرینه هدف اولدیلر و الان اولیورلر!

حالبوکه مدافعه ایده کلدیکمز ذهنیت سیاسیه واداریه قبول ایدلسه یدی علیهمزده اولدینی قدر عالم انسانیت علیه ده چویرلش اولان بالقان اتفاق - که بالاخره حرب عمومینک الک مهم عامللرندن بری اولدی - لهمزه و بوتون عالم انسانیت لهنه تأسس ایده بیله جکدی. فقط بوراده مسلکک شیعی به قدر مستور قالمش اولان حسی بر صفحه سفی ده اظهار ایتلی یز که حرکت اصلاحیه مزده کی تسلسل تام، الک وجدانی متفکرلرمن نظرنده اولسون، توضح ایده بیلسین.

وطن شمول بر محبت

فى الحقيقه يوقاريد بخت ايتديكمز خارجى موفيقى تأمين ايد بيلمك
ايچين هر شيدن اول مملكتده بر سكون داخلى تأسيسى الزمى. (حالاده
بويله ۱) بناء عليه مركز حكومتك باشده توركر بولوندىنى حالده - كه
اك چوق ازيلنلر مياننده اولدينى عالم مدنيت آلآن بيلمبور ۱ - مملكت
اولادينك كافه سنه قارشى اك عميق بر حس محبتله متحسس اولمى ايجاب ايدردى.
يازىق كه مدافعه ايد كلكديكمز بو مسلك محبتده رد ايدلدى و اونك يرينه
بالعكس كين و عداوت جريانلرينه بويوك بر وسعت و يرلدى . بو مهلك
جريانه يالكيز خرسيتيان و طنداشلر يمز بيكلرجه قربان و ير مكله قالماديلر ،
مسلمان و طنداشلر يمزده حرب عمومى ائناسنده اولا ولايات شرقيه و نهايت
ازميرده بو مشنوم جريانتك اك غدار تجاوزلرينه معروض قالديلر . حالبوكه
مسلك اجتماعى و سياسينك تطبيقه وطن شمول بر حس محبتله باشلاسه يديق
بوكون درين بر يأس و خجالتله تماشايلىديكمز بوتون بو قارشولقى
قتاللر ، غصب و غارتلر ، تهجير و هجرتلر اويتمز توكنمزا شكنجه لردن
هيچ برى اوليه جق و بونلرك يرينه متبادياً مظفر بر حيات صلح و رفاهلك ،
بر حيات سى و استحصالك مقرر فضيلتنده موقع نشين انجذاب اوله جقدق .
توركلكى اك چوق سومك ، اونى اك چوق سوديره جك بر مرتبه اجتماعيه
و وجدانيه يوكسليمكله اولور !..

محور حسيانمز عالم شمول بر محبت اولسه يدى !

مسلك اجتماعى مدافعلى يالكيز وطن شمول بر محبتله اكتفا ايتيور ،
توركيه ده ييللردن برى - عالم شمول اوله جق - بر جريان محبت توليدينه چالشيورلر .
فى الحقيقه حرب عمومى باشلانغچندن اول واوندن سوكره محافل سياسيه مزه

قارشی آلدیمز تشبثلرک غایه سی یالکز مملکتیمز وقوعی محقق برتهلکدن قورتارمغه انحصار ایتیموردی . تورکیه نی صلح عمومی اخلال ایدن آلمانیا سلطنت عسکریه سی علیه قطع بروضیت آلمغه سوق ایدرکن وجدان سیاسیمز ده بوتون عالم انسانیتک بو حرب یوزندن معروض اوله جنی فجیع و مظلم مآملره شدتله علاقه دار اتمکک چالیشیموردی ؛ بوندن طولاییدرکه ۱۹۱۵ سنه سنده خاقان مقفور سلطان محمد خامسه چکیان و عالم مدینه قارشی تورکردن بر قسمتک اولسون حسیات حقیقه سی طامتح ایچین مطلوبات خارجیه ده نشر ایدیلن بر تلغرافده [تورک و عثمانی وجدان حقیقی سی ، دیمشدم ، بو حربده عدالتی الک جوق تجلی ایتدیرن طرفی التزام ایتش بولونیور . او درجه ده که ، ایجابنده دعوالری مشروع بولنان (*) متغفلره برلکده بو حربی غیب اتمکک ، غیر مشروع بر هدفله شوجهانی مصیبتنه سبب اولان المانیا ایلر برابر قازانمغه ترجیح ایلر . ناموس ملیمز بزه حقوق و مشروعی استغفاف ایدن هرقوه جبریه تک علیه بورومکی امر ایدیور !]

وقایع بوراده اثبات ایتدی که مدافعه ایدمکدیکمز بو جهان شمول محبت یالکز بو کسک فقط خیالی بر نظریه فلسفیه دکل ، قیمت عملیه سی الک بارز بر حقیقت اجتماعیه ایتش . چونکه قومشورنی احیایه یورینلرک الک بویوک قنائی کندیلرینه ایتدکری بو حربده درجه نبوته واردی . ایشه دنیانک اوبی نظیر قدرت عسکریه سنه استناداً قلیجلرنک اوکنده بتون دنیایی رام ایتک ایشه بن وکندی ملتلی ده داخل اولدینی حالده ملیونلرجه انسانی مآملره غرق ایدمکک بر فاجعه عالمی قارشیسنده هیچ بر اندیشه غیر اندیشی ایلر متحسین اولمان المان

[*] چونکه حربک پاشلانفینجده متغفلر یالکز مدافعه نفس ایچین صلاحه صارلمغه مجبور اولشلردی . بونک الک قطعی دلیلی لورد غریمک (۱۹۱۴) ده کی تشبثات سیاسیه سی اولدی . انککتره خارجیه ناظرلی صلحک محافظه سیچین برلنده وقوعبولان بوتون مراجعتلرنک ردی قارشیسنده المانیا به صووک بر تکلیفده بولنش و مآلاً «مادامکه ، دیمشدی ، بزدن کلن تکلیفلرک جمله سنی رد ایتدیکز ، او حالده سز بر تکلیف درمبان ایدک بز اونی مذاکره ایدم .» آلمانیا انککتره تک بو صووک چاره ایتلافی ده رد ایتککله حربک بوتون مسئولیتی درعهده ایتش اولدی .

مقابلين عسكريه سنك او فجميع سقوطلى ! ايسته اونلر ككى قدر عقيم
و مغرب بر ذهنيته تحكم ذاتيارى ادايه ايد بيله چكلىرى ظن ايدن وقوه
قاهره دن باشقه برشى طانيميان صناديد اتحادك سقوطلى ! اونلردن اولده
سلطان حميد نانى ايله توابى عين صورته كو چوب كيتمشلردى . امين
اولك كه بواسرار انكيز قيسانك آلتده صوك سوز يالكنز قوه ماديه دايانمق
ايستين خود پرست ظلمه نك دكل ، انحق قابليت استحصاليه ، تنظيميه و وجدانيه
اك بويوك مقياسده آرتيرمش اولان محبت فعاله ممثلار سنك اوله حق ! الهى قدرك
عدالت اجتماعيه واقعا اوزون بر زمان اينجده تجلى ايدىور ، فقط بيه حال
ايدىور .

توركيه ي بو حربه سوروكلىنر و بونى خلقك آرزوسيله دكل حقى
قاينه لرى اعضا سنك بيله موافقتلىرى استحصال ايتهدن ياپانلر كندى
مسئوليتلىرى زواللى تورك ملتته تحمیل ايجين روسيه نك ، وطنمزه قارشى
برورده ايد كلدكي عداوتى ايلرى سورديلر . حالبوكه بيلاردن برى خصم
اوله كلدكلى مسلك اجتماعى قبول ايتسه يديلر توركيه نك موقعى يالكنز
داخله تأمين ايله قالميه حق ؛ انگليز ، فرانسىز و آمريقا [*] دوستلغى
متين بر جريان حالته كتيره جك اولان مسلك سياسى ايله خارجاده تحكيم
ايتش اوله حق و اوزمان روسيه دن ده بالطبع هيچ بر قورقومنز قالميه جقدى .

فقط مسلك حيات خصوصيه و عموميه مزده تعقيبى لزومى اظهار ايد
كلديكى استقامتلى قبول ايتدك و عكسى بر يولده يوروبرك بوكونى
وضعى احداث ايلدك . شيمدى بو وضعيتدن قورتولمق ايجين داخله و
خارجا تعقيبى ايجاب ايدن رهاكار استقامتلىر هانكلىرى اوله بيله جك ؟

[*] بودولنلرك دوستلغنه متاركه دنبرى توركيه يه قارشى آلدنى وضعيت خير
خواهانه ايله منتدارلغى جاب ايلين ايتاليا دوستلغى ده علاوه ايتلىز .

وضعیت حاضرہ قارشیسندہ مسلک

استقامت خارجیہ

بالقان ہزیمتی متعاقب حرب عمومینک ظہوری علامتی بایرنجہ وقایعہ
 دائمًا سرگذشتجو بر نظرلہ باقائلر آوزوپا دولتریٹک تصادمندن دنیامہ
 حاصل اولہ جق قارغشلہ و بونی آرتریمہ بی موجودیتیزی تقویہ ایچین
 بولماز بر فرصت عدایتدیلر . ظن ایدیورلردی کہ بوتصادمدہ حربہ آوزون
 بر زماندن بری حاضرلانتش اولان آلمانیا غلبہ ایدہ جک . حال بوکہ حرب
 حیات خصوصیسہ سی حیات عمومہ سنک تحکمی آلتندہ قالان مسلح آلمانیا
 طرفندن دکل ؛ فقط حیات خصوصیسہ سی حیات عمومہ سنہ تفوق ایدن
 جمعیتلرک قابلیت تنظیمہ سیلہ قازانلدی . بو قدرت تنظیمہ ایسہ بالکترکندی
 حدودی داخلندہ یکی بر اردو چیقارمقلہ قالمدی ؛ آلمانیا نیک قارشیسنہ اک
 واسع بر ہیئت اتفاقیہ وجودہ کتیرمک صورتیلہ دہ نظاہر ایتدی . بو حربدن
 چیقان معنای اجتماعی انفرادیلرک یعنی اک فضلہ بر قابلیت اجتماعیہ و تنظیمہ یہ تملک
 ایدنلرک بوکا تملک ایدہ مہین تجمعیلری تنظیمہ دوزرو یورومسی اولیور .
 بناء علیہ حربدن سوکرہ کی روسیہ ایلہ آلمانیا بعضلمزک ظن ایتدکلری کی
 یکی طوغان بر عالمی دکل ، بتون معناسیلہ کوچن بر جهانی تمیل ایدیورلر .
 وقوعات جوق کیمہ دن بودعوای علمی نک دہ محنتی مادہ اثبات ایدہ جک . حتی
 آلمانیا ایلہ روسیہ نک وضعیت داخلہ سی واورادہ کی جریانلرک تعقیب ایتدی کی مہلک
 استقامتلری یاقینندن تدقیق ایدنلر بونی شیمدیدن کوریورلر . دیمک کہ تورکیہ نک
 خلاص خارجیسی ، انھلالہ یوزطوتان آلمان وروس جمعیتلرینہ استناد ایتکی
 دکل محاربہ دن اول اولدینی کی محاربہ دن سوکرہ دہ ینہ متفکزلرہ تشریک
 سی ایلمہ منزی استلزام ایدیور .

اگر مسلک اجتماعی نک تطبیقلہ بر استقرار داخلی تأمینہ یورور و صلح

عالمى يکدن تهديد ابدن بولشه ويزم کي خارچك اختلالکار جريانلري
عليه قطعى بر وضعيت آلبرهق تورکيه نك موجوديتى ، صلح عالمه مثبت
بر تأثير اجرا ايله چك حقيقى برقيمت کسب ايدرو اوزمان استانبول ، ادرنه
وازميرکي - المزمده قلمسى انزم اولان - بيوک مرکز لرو تجارت مخرجلريله برانکده
آناطولى نك تماميت ملکيه سنى و ذات حضرت پادشاهينک پايتخت سنيه لرنده
خليفه و حکمدار صفتيله ادامه سلطنتلرينى مدافعه ابدن دعواى مليمزک
مشروعيتى عالم مدنيت نظر نده تبين ايتمش اولور .

استقامت داخليه

ديمک که تورکيه ، بشریت مترقيه نك مظاهرتيله محاط اولوق حقيقى
قازاندير اچق اگ جدى و مثمر تشبث خارچدن دکل انجق داخلدن
آله بيله چك . چونکه تورکيه نك خارچا بر عامل صلح و انتظام اوله بيلمسى
اولا کندى ايچنده دواملى بر استقرار تأسيه و ابسته ا بويله بر
استقرار ايسه ينه اصلاحات مرکز ققانتک حيات عموميه ساحه سندن
حيات خصوصيه زمينه کچيرلمسنه هر زماندن زياده عرض افتقار ايدم چك .
زير ابوگون قدرت استحصاله و تنظيمه لرني انکشاف ايتدير مکه اگ چوق موفق
اولان ملترک رقابتلرينه طوع و نودن طوع و نودن معروف اولديغمز ايچين
بو قابليتلى هر زماندن زياده انکشاف ايتدير مکه چك بريولده يورومکه قطعياً
مجبور ز . بويول حيات خصوصيه ده : تشبث شخصى ، استعمار زراعى ،
استقلال اقتصادى و اعتلاى اخلاقى ؛ حيات عموميه ده ايسه ، عدم مرکزيت
بوليدر . عدم مرکزيت عناصر مختلفه ينى سياست طميين ايتمک نقطه نظر ندين
بولتمش ماهرانه بر ترتيب اوليور و بوندين طولاني ده سياسى و عنصرى دکل ،
اوته دن برى ادارى و موسى بر عدم مرکزيت مدافعه ايديلور . عدم مرکزيت

محیط اجتماع مزده قابلیت استحصالیه ، تنظیمه واداره نك انكشافیه صبقی به
مناسبتدار بر استقامت اصلاحیه افاده ایتدیكیچین سلطنت حدودینك دارالمسی
بزی بو بولده یورو مكدن مستغنی براقق شویله طورسون بالعکس بو بولده
یورومه مكدن طولای عالمده کی موقعمرك کیتدکجه کوچولسی عین بوله
برآن اول کرمکلیکمز استلزام ایدیور .

* *

دون بلکه اسملریخده ایشتمدکلی ملتله بوکون حق استقلال طانیان
متفقلر مواجهه سنده بز ، بوآنه قدر محافظه ایده کلدیکمز ، استقلال
سیاسیمرك بیله تهلکیه دوشدیکنی کوریورز . زمانزده هیچ بر نظیرینه
تصادف ایدیه مین بویله بر وضعیت قارشیسنده تورک وجدان ملیسنك نهایت درجه
متألم اولمه می ممکن دکل . فقط عین وجدان تسلیم ایتلی دگیدر که کندی ایچندن
چیقان بر حرکت اصلاحیه نك الك وجدان شکاف تجاوزلر ، اک تحمفلر سا
اذیشلره رغماً یکر می سنده بری نجات ملی نامنه مدافعه ایده کلدیکی
دعوانك قیمت علمیه و عملیه سی تقدیر ایتسه و استقلال خصوصی بی تماماً انكشاف
ایتدیره جک بولده یورو می قبول ایتسه بیدی بوکین استقلال سیاسیسنك
تهلکیه دوشدیکنی البته کورمه جکدی . تهلکله حاضر و مستقبله دن
قور تولق ایچین ده مسلکی تعقیبدن باشقه چاره یوق . چونکه مسلک اجتماعی
تکامل اجتماعی نك تعقیب ایتدیکی استقامتاری کوستریور و وقوعات صرف بوندن
طولای بومسلک حق قازاندریور . فقط مسئله مسلیک ساده حه
حق قازانمده دکل ؛ مملکت مزه بر حق حیات تأمین ایده بیلمسند .
بوکا موفق اولق ایچین ده بوآنه قدر متبادیاً افلاس ایده کلن غنوی
ذهیتلر رینه وقوعاتک متزیداً تصدیقه اقتران ایده کلن علمی بر ذهیت
اصلاحیه اطرافنده بروحدت فکریه حصوله کتیرمک لزومی یکیدن کوستریمکه
چالشورز . بویله بروحدت فکریه نك وطنمرك بوتون افرادینه شامل برخس
حبتله انكشاف ایتدیر بیهیلمسی (مسئولیت شخصی) فکرینی (مسئولیت
مشرکه) فکری رینه اقامه به چالیشمه منزله ممکن اوله جق . یعنی مخالفلمزی

قطعاً مخالف بر زمره يه منسوب بولمىش اولدولرندن طولاني دكل ، آنجق ارتكاب ايدلمىش برجرى اولق اعتباريله تعقيب ايتلى ، موافقلمزك خطالرى و جرائفى ده مسئوليت مشتركة اندیشه سيله ستر وانكاردن واز كچملى يز . مملكتتمزك وجدانلى اولادلىرى وضعيتلىرى عین دستورك بو ايكي جبهه سندن باقورق آيدينه واستقلال فكريلرى الده ايتكمك چاليشيرلر سه حيات سياسيه مز ، شخصى روابطله يكدىكرينه باغلى و ايستر ايسته مز منفعت شخصيه محورى اطرافنده دور ايتكمك مجبور زمره لر الدن قورتولمغه يوز طوتار ؟ بونك يرينه استقبال مليتمزك تأميننى متكفل بر محور علمى اطرافنده فعال و اكثمر بروحدت وجوده كتير مك امكانى طوغمىش اولور .

بوراده سوزى مسلك اجتماعى نك محوئيكار اولدينى نسبتده حقيقى بر استادى بولونان محمدعلى بكه براقپور ، علمى بروغرايمزه يازدينى مقدمه ده كي بك حقلى بر اخطارنى تكرار ايدىيورم : (مسلكى حيات عمليه و اداريه زمينه كچيرورك كنديش و فياض برجرىان اجتماعى حالته قوييق ، اضمحلال قلعى ايله قابانه حق برقاچمه حالنده ياشاديقمز بقاى موجوديتمز مسئله سنى اهمزه و تكميل بشريتك لهنه اوله رق حل ايتكمك ، دون اولدينى كي بوكونده مملكتك اك وجدانلى اولادلىرى نك عهدئ مسئوليتقه مودوع بولونيور !)

يالكنز بواك مدرك ، اك وجدانلى وطنداشلىرىمز بوكونك حيات و ممات مسئله سنى تشكيل ايدن بواك مبرم وظيفه يى درعهده ايتكمكده دها زياده كچيكيرلر سه بودفعه اوغرايه جقمز عاقبت ، آرتق برانهزام سياسى و عسكرى دكل ؟ فقط معنای تاميله براضمحلال اجتماعى اوله جق !

يكرمى سنه دنبرى بزي بو اضمحلالدن قورتارمغه چالیشان مسلك اجتماعى ايسه ، تكرار ايدلم ، نه بر شخص ، نه ده برفرقه دعواسى دكل ؟ فقط مرعئانلىك حيات خصوصيه سنى اولدينى قدر بوتون ملتكده حيات عموميه سنى كيرهن بحران اساسينك اجتماعى ، ادارى و سياسى طرز حلقى كوسترن علمى و عملى برحركت اصلاحيه !

وجدان ملیزمه خطاب ایدن بوغملر مه ده زمان حاضر وقایع تاریخیه سنک
دعوای اجتماعیمزه نه قطعی برآسلسل ایله حق و یردیکنی کوردک . اکر
محیطه مزده وقایعک تصدیقنه دها بویوک مقیاسده اقتران ایتمش برذهنیت
اصلاحیه موجود ایسه اونی درعقب قبول ایدم لم ؛ یوقسه مسلاک اجتماعیتک
تطبیقی ایچین تورکیه نک یر یوزندن قالقمسنی بیکله میه لم .

۳ شباط ۱۹۲۰

صبح الدین